

דפ.

הדר פרק ששי עירובין

מסורת הש"ס

(א) וְלִקְמֹן עֲמֹד בָּן,
(ב) בָּסִם": בְּמִשְׁמֹרֶה, וְכֵן
לְהֵלֵן מִשְׁמֹרֶה, (ג) כְּבוֹרוֹת דָּף
(ד, ג) בָּסִם": דְּמִשְׁמֹרֶה, וְכֵ"ה
כְּהִי"ם, (ה) בָּסִם": דְּמִשְׁמֹרֶה,
וְכֵן לְהֵלֵן, (ו) ע"ש דְּהַסֵּם
אֵימָה אֶחָד"פ שֶׁנֶּשֶׁה לְדוֹקִים הֵן
מִתִּירָאוֹת מִן הַפְּרוֹשִׁים וְלִבָּן
ז"ל כְּדֹאשְׁכֵּן בְּיוֹמָא פִּרְקָא ז'א'
דָּף י: דֵּשֶׁם אֵימָה בְּלִשְׁוֹן
(ז) ע: בָּסִם": אֵימָה שֶׁ
שֶׁדְּרוֹקוֹת הֵן מִתִּירָאוֹת.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אימא עד שלא יצא
היוס: (ב) שם ההוא גברא
דנפק בחומרתא: (ג) תוס'
ד'ה' הולא וכו' אינו כע"ג
(ועוד מלפניו) (ד) וכו'
ק"ה ומרפליג: (ה) ד"ה
כיון וכו' טעמא של עץ
שחומתה ממין אחר:
(ו) בא"ד וכן משמע
במועד קטן דמדה:
(ז) בא"ד ולא שייך למגור
באש דילמא שני:

מוסר רש"י

מי שנתן רשותו. לבני
חצר מפני ששכח ולא עירב
ולאחר שביטל הוציא מביתו
לחצר, אוסר. על בני חצר
דהדר שקליה לרשותיה
(לעיל סח:).

רבינו חננאל

והתנו מי שנתן רשותו
הורוציא בל שבונו בן
הוציא אוסר דברי ר' יוסף
מאיר. ודחי רבי יוסף
במחמתא אינו אוסר
דברי ר' מאיר. ופירש
אבי פירוק אחר, ואמר
מחמתא בשלל החזיקין
הוא המכס במבוי, לפיכך
א"צ דיטל רשותו (ו)אם
הוציא אוסר, אבל המכס
רשותו וקומי מי המבוי
החזיקין במבוי א"צ
שהוציא אחר כך אל
אסר. כדכתיב איני עד
שלל נתן רשותו והוציא
בן שבונו בן במיד
יכול לשלל רשותו דברי
ר' מאיר. (ו) יהודי
אומר בשלל (לשלל) יכול
לשלו, אבל אי אהוציא
במיד לאסור עליון אי
שלל והחזיקו מי המבוי
מי שנתן
רשותו והוציא (אחר)
בן שונו בן מיד
אוסר דברי ר' מאיר. ר' יהודה
אומר מיד אוסר
אוינו אוסר. במה
דברים אמורים
החזיקו מי המבוי במבוי,
אבל אי הוציא אינך
שלל והחזיקו מי המבוי
במבוי, א"צ שהוציא
הוא בן שבונו בן במיד
(אוסרין) (אוסרין).

אמר מר רבי 'יהוד'
אומרה בלשון אחרת
מהרו ועשו צורכיכם
במבוי עד שלא תחשך
ויאסר עליכם אלמא גוי
הוא. ואין ביטול רשות
מועיל במקום גוי עד
שישכיר. והא אנן תנן
במתני' עד שלא יוציא
ויאסור עליכם אלמא לאו

אימא איז א חסד. לר"מ: והפניא. בניחותא: עד שלא נקט כו'. אישראל שלא עירב קאי: יכול לבטל. אע"ג דמומר' הוא לחלל שבת יכול לבטל: צמוד אין יכול לבטל. קסבר ר' יהודה מחלל שבת אין יכול לבטל בלא שכירות: אומר. דהדר שקליה לרשותיה ובשוגג נמי

קנסו שוגג אטו מויד: צמה דברים
אמורים. ר"מ קאמר לה דלילו ר'
יהודה לנישנא דמתני' קאמר דלא
מהניא חזקה ולנישנא דבריימא
דקאמר ר' יהודה עד שלא תחשך
שעמא לאו משום דלא מהניא חזקה
הוא חללא משום דקסבר הרי הוא
כעובד כוכבים וגבי ישראל ציטונל
איכא למימר דאפי' לר' יהודה מהניא
חזקה ובמה דברים אמורים דברי
הכל הוא: והא אגן סגן. לר' יהודה
עד שלא יוציא אלמא מהני ציטונל כל
כמה דלא הדר ביה ובחזקה הוא
דפליג דקסבר לא מהניא: ואיציניס
אימא. מתני' דמשמע דדוקי מבטל
בצומור לחלל צנעא: גילוי פנים.
החזקין: מומר הוי. צתמיא ורי משום
גילוי פנים חשיב ליה מומר: מומר
צגילוי פנים. צפרהסא: כר' יהודה.

לדר"מ מומר לחלל שבת בפרהסיא
מבטול: בחומרתא דמדושא. נבעת
שחותמה ממנין אחר ואמר' במסכת
שבת (דף נט:) היא של אלמוג וחותמה
ש מתכת אסור לנאת בה. חומרתא
חות. מדושא לא אתפרש. ובדקתי בנמ'
שבת ולא נשית שם לענין שבת אלא
לענין טומאה ואומר אני חומרתא
דמדושא קשר של בושם אחד ממני
הבשמים וכי האי גוונא אמר' בשבת
(דף סג.) דאין יוצאין בחומרתא
דפילון וחיבב עליי חטאת משום
דמשאי הוא ואינו מכשיר אדם:
גיוגן זה. שמחלל שבת בצנעא:
איזהו ישראל מומר. דחשבינן ליה
מומר לכל מיילי: ר' מאיר ורבנן
בנמ' כבורות צפר' עד כמה (דף ק:):

12

אִינוּ יוֹכֵל לִצְטַל כְּמוֹ הַחֹזֵק אַחֵר צִיטוֹל דְּאִין יוֹכֵל עוֹד לִצְטַל וּר"ם פ'ס
באן בְּמוֹמַר חֲחָל שְׁבָחוֹת בַּפְּרָחִיָא. לְפִירוֹת הַקּוֹנֵט' שְׁהוּלָא בְּנִי
 פְּרַחֲסִיָא הָא דְאִוְרִייתָא הָא דְרַבְנִין וְיִמְמָה דְהָא סָתַם לְרִזְקִין
 וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת קוֹדֵם שְׁגוֹר עֲלֵיהֶם ר' אִמִּי ור' אִסִּי בְּפ"ק דְּחולִין (קד)
 מוֹדְהִי וַיִּזְלֵל שְׁרָגִלִּים הֵם לְחֵזֶל לֵאמֹר מַחֲמִימִם בְּחֶלְשָׁנָם גִּנְדָּה פְּרִי
בִּין דְּחַוְיָה ר' הִירֹשֶׁה לֵאמֹר בְּסִינָא. וְאִם וְהָא ר' יְהוֹדָה נִשְׁאֵל
 (קד יב:) וְיִמְרִץ ר"ח דְּהָא גִבְרָא דְהִכָּא בְּפֶקַח גְּרָשׁוֹת הֲרָצִים

וְלִדְאִיקְסֵפּ מֵאִי טַעמָא אִיקְסֵפּ אִי מִשּׁוּם חוּמְרָתָא דְמִינוּשָׁא וְהָא מִנִּיא
 דְהִיהָבֵי בְיִיתָא בְּסוּף פֶּרֶק בִּירֵה (שם דף מו:) אֲמַר עוֹלָא מֵאִי טַעמָא
 לְהִתְקַשְׁטֵי בְּהֵם בְּחָלָל דְלֹא חוּז בְּשִׁבְתָּ וּפִסְ"ה שֶׁר לְצוּר גּוֹפּוּ וּלְצוּר מִ
 בְּצִפְרָק בְּמֵה אִשָּׁה (שם דף סד:) כֹּל מְקוּם שְׂאֵסוּר חֲכָמִים לִלְמַת צו לְהִיהָבֵי
 וְנוֹמִים וְטַעְמוֹת אֲסוּר לְהִתְקַשְׁטֵי בְּהֵם בְּחָלָל שְׂמֵא יֵלֵךְ בְּצֵן לְרִיחָ"ה וּבִשְׂמֵא
 דְמִינוּשָׁא וְאִינוּ תַּשְׁבִּיט כֹּלל וְאִינוּ הַוִּילֵה בְּאֲבָעֵי לְתַלְתִּי לֵיכָא אֲסוּר מִ
 רִאשׁוֹן שְׂפִירָשׁ בְּקוֹנֵט⁽⁷⁾ טַעְמָא שְׂחוּתָמָה מִמֵּין אַחֵר וְלֹא כְּלָשׁוֹן ב' שְׂפִירָשׁ
 וְטַעְמָתָא וּר' יְהוּדָה נְשִׂיאָה לְצוּר גּוֹפּוּ וּלְצוּר מְקוּמוּ אֲפִקְיָהוּ כְּגוֹן ל
 דִּיאֲסוּר טַלְטוֹל לֵיכָא שְׂהִרֵי יֵשׁ עֲלֵיהּ תוֹרַת כְּלִי כְּדִתְנִיָּה הִשְׁרִים וְהַנּוֹמִים
 טַלְטוֹל לֵיכָא אֲסוּר תַּשְׁבִּיט פִּשְׁטָא דִּלֵּיכָא דִּלְמִינוּ עָשׂוּי לְתַשְׁבִּיט אֵלָּא כ
 לְרִיחָ"ה ר' יְהוּדָה נְשִׂיאָה בְּאֲבָעִיּוֹת וְהִהוּא גִבְרָא בְּקוֹמוֹנֵי וְאֵם הִיא מִ
 בְּאִישׁ⁽⁸⁾ שְׁלִיף וּמַחְוִי לֶכֶךְ הַ' הוֹרֵךְ לְהִבְיָא רִחִיב אֵלָּא עַל הַטְלָטוֹל
 דְהוּא הִיא יְכוֹל לְקַדֵּק מִן מַתָּה דפ' בְּמֵה אִשָּׁה יוֹלָה (שם דף
 חט"ט ש"מ דְּחֲשִׁיב רִאשׁוֹת וְאִינוּ

א' כר"מ אפי' בא' מכל איסורין נמי. וה"נ תניא זהדיא צנכורות צנ
דכפ' זה צורר (סנהדרין דף טז.) גבי פלוגמא דאביי ורבא דאוכל נט

והא תנן מי שנתיב רשות בו. הא דפריך אברייא טפי מאמתי' משום דצברייא מקיים זה דברי ר"מ:

הוציא בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל. פירש בקונט' אע"ג דמומר ^ה הוא לחלל שבת יכול לבטל ר' יהודה אומר

[illegible]

בכל מחשבה שחלל ופחד למשפט
למשום דהו"א בשבת ו' דקמ"ע
שלא נתן רשותו הו"א ועוד לדמשה
סתם הו"א בכל ענין בין זכנעא בין
צפרהסיא כמו מי שנתן רשותו
והו"א דסיפא ומפרש ר"י דהכא
לאו מטעם מומר קאמר דמומרי
שייך אלף באלף הרגיל לחלל בשבת
ואינו מזהר כלל אבל הכא אלף צרגיל
איירי אלף בשמקרה צעלמא איירע קך
שהו"א שהיה לחוק לפי עשה ואם
בשבת שעברה עשה קן אפי' במו"ד
לא היה מזהיר כלום אפי' לר' יהודה
ללאו מומר הוא דפרישטי אלף דוקא
בשבת ו' למאחר דפרישטי צרשמו
עד

דיכול לבטל משום דלא חשיב מחזיק כיון שאחר הנתינה לא החזיק:
 דלעיל חשיב מומר אפי' במילי דרבנן וכן משמע מדלא משני הא והא
 וכו' וזהו כלל במילי דרבנן אפי' בפרהסיא וכותים נמי שהיו מבטלים
 הא סתם כותים אינם מאמינים בדברי חכמים ואפי' בפרהסיא ולא
 כותים כותים (דג: 1) אע"פ שדוקים אנו⁴ מתיראין אנו מפני הפרסות
 ופיהם נפק בחומרתא דמראש דלאמרי' בצמוד קטן פסקי מ"י שפך
 בחצר ותימה אפי' בחצר משמע התם דלאמרי' בצמוד דקאמר ע"ר אמי
 יים והומים והטבעות הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר ואמר עלה
 יל ואיכא תורת כלי עליהן ומדנקט טעמא דתורת כלי משמע דאסור
 מו כמו כל דבר שיש תורת כלי עליו אע"פ שמלאכתו לאסור דלאמר
 אסור לנאת בו לחצר חוץ מכבול ופאה נכרים ואור"י דודאי שירים
 הריב"ס אסור ליתלם שליף ומחוי ואל חשיב גזירה לגזירה אבל חומרתא
 דתכשיש דלאו תכשיש או אלא אסור לטעול בעלמא הוא דליכא כללון
 שפך של בשרים וכן⁵ בצמוד קטן (דק: 2) דמעה לכו לשירים וומים
 ל בהם אהתינו או שאר עניינים ומשום הכי קאמר מ"ט איקפד
 סהם כשאר כלים שמלאכתן לאסור שניטלין לצורך גופן וכיון דאסור
 ע"ן בעלמא שעשוי לתתם בה חותמות ור"ת מפרש דתרייהו פקיי
 לטעול היה יכול להתקטט בו ליה"ר שתכשיט הוא ולא שייך למגור
 דלא חשיב כחתיכה של מתכת או של עץ דעלמא ומיהו קשה לר"י
 דתנן בטבעת שאין עליה חותם לא תנא ואם יאלה אינה חייבת
 ד לישנא דרפא לא משמע בחומה:

נחשד לדבר אחד נחשד לכל החורה כולה דברי ר"מ ותימה
ת להכעיס ורבא אמר כשר צעי לאוקומי רבא כר' יוסי דאמר הווס

73יני

נא א מ״י פ״ב מהלכות
עירובין הלכה ו סמג
עשין דרבנן א טו״שׁ א״ח
ס״י שפא סעיף א:
ב [מ״י] פ״י מהל׳ משכנ
ומושב הל׳ ט טו״שׁׁ ע י״ד
ס״י קיט סעי׳ ד׳:

רבי ניסים גאון

[illegible]

רבינו חננאל (המשך)

יתנו הוא וביטולו גני ליה
 ופיקאן און יוציא יאסר.
 ויפוקאן און שלא יוציא
 ודקתן במתני שלא יוציא
 יחזיק ר' יהוד' דקתני
 עין שלא תחשב. איבעני
 אימא לא קשיא דהא דקני
 יהודה הצדוקי אלא היה
 במבטל אלא היה הוא
 כגוי [ב]מחל בשנת
 פסחא. והוא במשומד
 מחל בשנתו בשבועה.
 והוא דתני משומד בלוי
 נפיק און מבטל שנתו
 כר' יהוד'. הוה משומד
 כדפירש במהרה"ק דגוראן.
 ויפוקש טעמא דגוראן.
 בכג' בפרק מי שחפץ
 ליהנות נשיאה נפך
 בחבורה [מדרשאי],
 איקפד ר' אמי. אמר ר' אקפד,
 יוסף מאי טעמא איקפד,
 והתניא תשמיש ותנומה
 והתעבד דהוה הן כולם
 המטלטלים בחצרו. ור' אמי
 המשומד נפיק בה בשנת
 ברשות הרבים, הדין
 דהויא לר' יהוד' נשיאה
 כסביה ליהאי חזרתא,
 כלומר נבטיש ממנו. אמר
 שגבן הוה שאני מחל
 בשנתו ביבול פנים יכול
 לבטל רשות לר' יהוד'.
 שכן הוה אהוה אהוה
 ישראל משומד. הא המחלל
 משום פסחא. וא"ל ר' אמי
 שחנן און לר' אמי,
 אפילו עבר על אחת
 מכלל המצוות שבתורה
 ששומדו היה. אי ליכנא

(א) הושלם ע"פ הערוך ערך
חמרה. ור' גם בתוס' ד"ה כיון
שהביאו ענין זה בשם ר"ת.